

Sarasolari galdezka: agurtzeko hitzen inguruan

Ibon Sarasolak emandako azalpenak entzun eta galderei erantzun:

Zein da saioan zehar jorratzen d(ir)en gaia(k)?

- ☐ Aurreko guztiak.
- ☐ Agurtzeko "kaixo" erabiltzea formala den ala ez.
- ☐ "Iepa", "hola", "aupa" bezalakoak erabili behar diren ala ez.
- ☐ Nola erantzun behar diegun agurrei.

Zein da Ibon Sarasolak proposatzen duen erabilera?

- ☐ Iepa" lagunekin bakarrik erabiltzea.
- ☐ Bizkaian bezala, "halan ekarri" erantzutea.
- ☐ "Kaixo" erabiltzea testuinguru informaletan.
- ☐ Maila jasoan, "baita zuri ere" erantzutea.

HAUSNARKETARAKO

Sarasolak aipatu dituen adieren artean, ba al da zuk ezagutzen ez zenuenen bat? Zein?

Zuzenketa-orria

Zein da saioan zehar jorratzen d(ir)en gaia(k)?

✓ Aurreko guztiak.

Zein da Ibon Sarasolak proposatzen duen erabilera?

✓ Maila jasoan, "baita zuri ere" erantzutea.

Transkripzioa

Esataria.- Ibon Sarasola, egun on.

Ibon Sarasola.- Egun on.

E.- Edo "kaixo" ere bai, ez dakit. Agurrei buruz hitz egin nahi dugu gaur eta horregatik galdetu dizut lehenago "kaixo"; "kaixo" esatea onartuko zeniguke zuk?

I.S.- Dudarik gabe!

E.- Bai?

I.S.- Bai. Badakit, eman dezagun orain dela bi edo hiru belaunalditan, eta are gaur egun hainbat jende zahar- edoren artean bekatu mortala-edo dela, baina nik uste dut hori ja anekdota bat dela alde horretatik, klaro.

"Hola", guk etxean "hola" esaten genuen, eta nik ere badut joera "hola" esateko.

E.- Gaztelaniazkoa.

I.S.- Bai, baina, idatzi, ez nuke inoiz idatziko; adibidez, eta kontestu formaletan zera erabiliko nuke, dudarik gabe, "kaixo" erabiliko nuke.

E.- Kontestu formaletarako balio du "kaixo"-k.

I.S.- Bai, nik baietz uste dut. Gaur egun, bai, baietz, bai. Hori da, ze lehen zuen, izango zuen hori. Lehen zera zuen oso apal, edo oso...

E.- Arrotza ere bai, akaso, Ibon?

I.S.- Bai, baina gaur egun ez. Gaur egun kaixoka ibiltzen gara egun guztian. Alde horretatik ezin dugu esan zera denik...

E.- Eta zer egin "iepa"-rekin?

I.S.- Nik ez nuke erabiliko, baina hori ja bakoitzaren kontua da; klaro, non eta ze mailatan eta norekin ari zaren hizketan, ezta?

E.- Beraz, "kaixo", bai?

I.S.- Bai, dudarik gabe.

E.- Formaletarako. "Hola" norbaiti ateratzen bazaio, ezta? Kasu hau bezalaxe. Eta gero, zalantza handi bat dugu, Ibon, "eguerdi on"?

I.S.- Hori hizkuntza guztietan gertatzen da. "Eguerdia on", klaro, gutxiago erabiltzen da besteak baino, baina nik ez nioke inongo zerarik, arazorik jarriko. Nik ikusi dudanez "eguerdi on" sistematikoki-edo "Goenkalen" hasi ziren erabiltzen, beraz, ez zarete, zerak...

E.- Baina esan nahi duzuna, beraz, ez duela nolabaiteko tradizioirik?

I.S.- Noski, baina, adibidez, katalanez; katalanez orain dela belaunaldi bat arte-edo "bon dia" eta "bona nit"; eta gero sartu da "bona tarda". Eta badago jendea esaten duena "a, bona tarda". Ba bueno; ba, sartu da. Eta nik kontu hauetan... nik hori... jende nolabait normalak erabiltzen du? Jende, bueno, normalean zera jaso batean hitz egiten duenak edo idazten duenak erabiltzen du? Bai. Orduan zer problema dugu? Hizkuntzak aldatzen dira, eta niretzat, behintzat, aldaketa bat onartu edo ez onartuko irizpidea batez ere hori da: halakok eta halakok eta halakok; edo hemen, eta hemen edo han erabiltzen baldin bada zerbaitengatik izango da. Ez dago... nik ez dut ikusten...

E.- Nerea, Bingen, Iñaki, zuei lehenbiziko kolpean zer ateratzen zaizue "kaixo", "hola" "ieup"?

Nerea.- Segun.

I.S.- Hori da.

Iñaki.- Segun zeinekin.

E.- Segun eta noren aurrean.

I.- "Epa", ere bai.

N.- Ni oso epazalea naiz.

E.- Bai? Bingen?

B.- Bai, denak; eta "aupa" ere bai.

E.- "Aupa" ere bai.

N.- "Aupa" "a" luzatuta. Autobuseko txoferrari eta horrela, nik askotan esaten diot.

E.- Erantzunaren inguruan, Ibon, esate baterako "arratsalde on" edo "egun on" erantzunak zein izan beharko luke? "Berdin", balio du horrek? "Egun on, berdin"

I.S.- Onena "baita zuri ere" da, dudarik gabe; batez ere, maila jaso batean. Baina neuri ez zait ateratzen. Ni saiatzen naiz baina automatiko hitz egiten duzunean beti "berdin" ateratzen zait. Edo "igualmente" etxean esaten genuena; garai batean. Baina honelako... adibidez, irati-eta bezalako maila...nik baita maila goragokoetan edo "baita zuri ere"...

E.- "Halan ekarri" ere parekoa litzateke?

B.- Bizkaian oso zabaldua dago.

I.S.- Ba, erabil dezatela!

N.- Martxelok eta Martin Garitanok ere horixe erabili zuen, bai, "halan ekarri".

E.- Begira, entzule batek kontu bitxi bat, Ibon... Kontu bitxi bat daukat "kaixo" hitzaren inguruan: Oñatiko udal artxiboan gordetzen den gutun partikular batean "kaixo" erabiliz agurtzen dira Oñatiko eta Ameriketako dauden bi lagun, eta oso oker ez banago, XIX. mende amaierakoa da, beraz, "kaixo" arrotza denarena segun eta non izango da, akaso, ezta?

I.S.- Oso lagunak ziren seinale.

E.- Baita ere.

I.S.- Bestela ez, e?